CODZIENNA

N^er 335. Rok 1832. Niedziela 16 Grudnia.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych. o god. 10 przed południem w drukarni St. Gieszkowskiego.

Prenumerata.
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5
Ner pojedynczy..gr: 10
Za donies:od wier. gr:15

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień godzina	Barometr na 0° 0.	Therm.	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI
7	27 9. 159	-- 15,5	-- 19,0	Połu. wchodni mocny	Pogoda z chmurami	
14. 12	„ 9. 428	12,4	16,0	„ „	„	
3	„ 9. 353	13,0	19,0	„ „	Pogoda	
9	„ 9 421	-- 16,6	-- 20,0	wschodni słaby	„	

Część Nieurzędowa.

WŁOCHY.

Plan wielkiego narodowego poruszenia dla wyzwolenia Włoch zawiera się w szesnastu postanowieniach, z których główniejsze wymieniając opiekę zawiązania się towarzystwa w r. 1831 wybierają główne i uboczne cele, tudzież przepisy względem innijacji i attribucji członków stowarzyszenia i przysięgę jaką każdy z nich zostając przyjęty wykonać powinien. — Cel najgłówniejszy jest polepszenie stanu politycznego całych Włoch. — Oggólne ku temu środki są: połączenie wszystkich towarzystw na całym półwyspie i wyspach przyległych, uzbrojenie ich, korrespondencja, ustanowienie praw zasadniczych i upowszechnienie pomiędzy gminem. Srzodek zaś najdzielniej do głównego celu zmierzający jest powszechne powstanie, Żeby zostać członkiem towarzystwa, trzeba bydź młodem i niedojść wieku lat 40. Powinien on mieć broń palną i 50 ładunków. Mundur niebieski z zielonym, pas ze skóry czerwonej, pantaljony szaraczkowe i czapka biała z kokardą narodową, mogą nawet bydź przyjmowani i ci którzy pisać i czytać nie umieją. Zbytek używania wina i lubieżność jest przeszkodą dla której uczestnikiem stowarzyszenia zostać niemożna. Żaden członek towarzystwa bez szczególnego na to pozwolenia, więcej nad dwóch przyjąć do towarzystwa nie może. *(G. P. S.)*

BELGIA.

Bruxella 3 Grudnia.

Na rozkaz jenerała Evain odlewają w Lüttich moździerze nadzwyczajnej wielkości i mają bydź sprowadzone do Antwerpii. Moździerz taki ważyć będzie 150 centnarów bomba 500 kilogramów, a proch 100 funtów. *(G. P. S.)*

Obleżenie Antwerpii (z dzienników Francuzkich).— Wiadomo każdemu, że cytadella Antwerpska jest pięcio-kątem nieforemnym, na miejscu mało wzgórzystem, ale nie mającem żadnego położenia korzystnego dla obległających. Narożniki (bastions) posiłkowane są nadszańcami (cavalies) w tym sposobie, iż nie przeszkadzają tamtych obronie, kurtyn bronią pół-xiężyce tak od strony miasta, jako i od strony St. Laurent i Kiel.

Wszystkie szańce są odziane (revêtus) (a) Głównemi szańcami wewnętrznemi są kazamaty i magazyny; cała główna twierdza oddzielona jest od przeciwskarby (contrescarpe) (b) drogi krytej rowem, szerokim sążni 18, 40, a nawet i 50 w kątach wklęsłych kurtyn, napełnionym wodą rzeczną mającą przystęp za pomocą sluzy będącej pod stokami drogi krytej przed pół-xiożycem zwanym Skalda.

Twierdza zaopatrzona jest obficie i broniona sześcio-tysiączną osadą, w którey liczą najmniej 1200 artyllerzystów; dosyć jest mieć 500 kanonierów do uslugi dział wałowych i moździerzy dla obrony frontu.

Liczba saperów i minerów należących do osady, przechodzi znacznie potrzebę. Roboty wykonywane wewnątrz cytadelli od 2ch miesięcy miały niezawodnie na celu założenie przeciwmin w przykopach; wzniesienie *schronów* (reduits) i przygotowanie nowych sposobów zalania.

Położenie cytadelli nie dozwala, iżby była obsaczoną (investir) co jest bardzo niekorzystnem dla oblegających; miasto Antwerpia jest neutralnem i tym tylko sposobem może bydź ocalone. Żegluga Skaldy należy do Hollendrów. Cały zatem wielokąt będąc wolny od opasania, posiada w swojej mocy wszystkie środki i zaopatrywania się, lub koniecznego odwrotu rzeką lub jeziorem utworzonem z zalewów, obejmujących lewy brzeg Skaldy na przodzie i z boków Tête de Flandre. Takie położenie zniewoli oblegających do zmniejszenia frontu. Z czego także zapewne Francuzi nieprzepomną korzystać.

Otwarcie zakopów (tranchée) na łąkach nizkich naybliższych Skaldy, przedstawia wiele trudności, gdyż zdaje się, iż je łatwo zalać można; wnosić także poniekąd należy, iż robotnicy natrafią na wodę tuż przy powierzchni ziemi; co zmusi do pomnożenia środków, mało pospiesznych lub sztucznych, potrzebnych do podsuwania się ku miejscom warownym na podobnego rodzaju gruncie położonych. Co gorzej, potrzeba koniecznie wznieść baterye blizko rzeki dla oddalenia statków, lekkich, któreby nieochybnie zajęły z tyłu baterye wyłamowe, strychując wężyki zakopowe.

Sądziemy, iż front attaku naszej armii, zajmie przestrzeń między Marc Grasslej i miejscem w tyle nowego warsztatu okrętowego; wężyki zakopowe byłyby takim sposobem wyciągnięte na przedłużeniu linii głównych narożników Toledo, lub Ermando, jako też pół-xiężyców Kiel i Swiętego Wawrzeńca.

Pierwsze baterye, pospolicie niszczą szańce zewnętrzne twierdzy, zbijając działa wałowe i rażąc ciężko kanonierów. — W tym czasie baterye moździerzowe niszczą gmachy i szańce wewnętrzne.

Skutek bomb jest okropny zwłaszcza w twierdzy licznie zamieszkałej, postrach i rozpacz obyweteli zły bardzo wywierają wpływ na moralność osady, lecz skutek ten jest mało znacznym przeciwko cytadelli. Gubernator zapełniwszy magazyny i szańce przeciwko bomb, mało dba o zniszczenie gmachów wewnątrz wielo-kąta będących. W zdarzeniu obecném moździerze działać będą nadewszystko przeciw szańcom bronionym, ale nie można także ukrywać tego, co może przedsięwziąć z liczną osadą gubernator czynny, który wszelkie łoży starania, iżby lie można wynagrodził stratę zrządzoną ogniem oblegających. Gubernator twierdzy nie potrafi przeszkodzić robienia przykopów, lecz je potrafi wstrzymać, mając bowiem znaczną liczbę artyllerzystów i dział zapasowych dla wynagrodzenia strat; ciągłem ogniem moździerzowym i działowym niszczyć będzie baterye i roboty oblężnicze.

Gubernator roztropny nie odważa się wcale na wycieczki w wielkich odległościach, albowiem po szczęśliwem nawet napadnięciu, cofać sie należy, a cofanie to jest częstokroć okropne i strat jego, powodzenie korzystne nie nagrodzi. Lecz w małej odległości wycieczki w porze wykonane, są bardzo skuteczne, albowiem cofanie jest zawsze łatwem, gdy cel już główny dopięty. Jenerał Chasse nie zaniedba zapewne tego silnego środka do wstrzymywania robót, a przywiedziony do bronienia przykopów stoku i przedpiersieni drogi krytej, ucierać się zapewne będzie zacięcie krok w krok wojną podziemną, tyle niepokojącą oblegającego i zwalniającą czynności minierow. Rowy napełnione wodą stojącą, trudne są do obrony, inaczej się rzecz ma z rowami wody bieżącej, a nadewszystko z rowami suchemi, które mogą bydź niespodzianie napełnione wodą zapomocą śluzy, skoroby chwila nadeszła bronienia przejścia; takiemi są rowy Antwerpii, któreby można zawalić, rozwalinami szańców zniszczonych ogniem ostatnich bateryi wyłamowych. Gdy nastąpi chwila przypuszczenia szturmu do środka twierdzy, dwie trzecie osady, ciągle utrzymywane w komplecie, zapomocą żeglugi na Skaldzie, udadzą się na zwaliska nadszańców, bastyonów i kurtyn, dla stoczenia w wązkim czole, a przez to samo korzystném do bronienia, tej ostatniej walki żołnierza z żołnierzem, która opóźnia pewne większej liczby zwycięztwo, zawsze wszakże z chwałą dla zwyciężonego.

W tém wszystkiém sądziliśmy, że twierdza należycie była dobywaną i należycie bronioną, sądziliśmy, że była samej sobie zostawiona; w tém przypuszczeniu, jeżeli żywioły nie przerwą bynajmniej działań oblegających, mniemamy, iż więcej nad trzy tygodnre trzymać się nie potrafi.

(a) *Obłożone kamieniem lub cegłą.— (P. R.)*
(b) *Bok spodni ostatniego wału otaczającego w koło fortecę, obrócony ku szrodkowi tejże fortecy. (P. R.)*